

Formanden:

Der er ikke korte bemærkninger til fru Anne Bastrup, og det betyder, at vi kan gå videre til næste ordfører, fru Elsebeth Gerner Nielsen.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det er glædeligt at konstatere, at den meget grundige debat, der har været om Tvind, har bekræftet, at sigtet med det fremsatte lovforslag er helt rigtigt. Størstedelen af Folketinget, herunder flere af lovforslagets kritikere, er enige i regeringens intentioner med lovforslaget, om end der altså ikke er enighed om redskaberne.

Lad mig med det samme sige, at Det Radikale Venstre er lydhør og åben over for alle forslag, som kunne forbedre det fremsatte lovforslag, således som undervisningsministeren også allerede tilkendegav ved førstebehandlingen af lovforslaget.

Det afgørende for os er sigtet. For det første: Tvind skal ikke længere have mulighed for at udnytte friskolelovgivningen. For det andet: De frie skoler i Danmark og friskoletraditionen skal ikke sættes over styr, fordi der er kommet lus i skindpelsen.

Såvel Rigsrevisionen som statsrevisorerne påpeger, at de offentlige bevillinger til den enkelte Tvindskole er blevet misbrugt på en udspikuleret måde. Tvindskolerne har betalt overpris for ydelser, der er købt andre steder i Tvindimperiet. Det er f.eks. sket med meget høje huslejer, dyre bilkontrakter osv.

I Uddannelsesudvalget har vi gennem de mange deputationer fået indgående kendskab til, hvorledes de offentlige tilskud er blevet anvendt til alle mulige andre formål end undervisning. Selv om den enkelte skole har eksisteret i mange år, så er de fleste skoler næsten tømt for værdier. Tvind har således været en effektiv skoletømmer, der har lænset det offentlige for penge.

Undervisningsministeren og regeringen har nu bedt Folketinget tage stilling til, om Tvind fortsat skal have tilskud. Skal vi leve videre med en skolekoncern som Tvind, og skal vi fremover acceptere lignende koncerner? Svaret er nej.

Jeg er godt klar over, at nogle allerede nu står af. Grundlaget for tilskud kan ikke være værdier og tillid, vil mange mene. Der skal lov til, og hvis politikerne ikke mener, at friskolelovgivningen er tilstrækkelig stram, præcis og detaljeret, så må den laves om. Med andre ord: Når moralen svigter, er svaret strammere og mere effektiv lovgivning.

For mig at se er vi hermed ved den helt afgørende problemstilling i Tvindsagen. Ønsker Folketinget, at lov skal erstatte tillid og værdier som grundlag for de frie skoler? Skulle vi gennem den almindelige friskolelovgivning forhindre en koncern som Tvind i at få sugerøret ned i de offentlige kasser, ville det kræve en voldsom detailregulering og et enormt kontrolapparat, som ville gøre det overordentlig vanskeligt at videreføre den danske friskoletradition.

Forudsætningen for de frie skoler er netop, at de er – ja, frie. Det vil sige, at de selv har gode muligheder for at definere deres grundlag, herunder undervisningsform og undervisningsindhold. Når mange forældre vælger at sende deres børn på friskole, er det, fordi de har særlige ønsker til deres børns skolegang og til undervisningsformen, ønsker, som vil blive vanskelige at opfylde, jo mere vi lovgiver og regulerer. Man kan også sige ensretter.

Som politikere står vi således i en vanskelig situation. Skal vi sætte samtlige friskolers friheder over styr, eller skal vi lukke for offentlige tilskud til Tvindkoncernen? Jeg er ikke i tvivl. Selvfølgelig skal vi ikke ødelægge den danske friskoletradition, blot fordi nogle ikke kan opføre sig ordentligt. Derfor bør Folketinget lukke for fremtidige tilskud til Tvindkoncernen. Det er vel at mærke ikke det samme som at nedlægge eller forbyde skolerne. Skolerne kan fortsætte, men de kan ikke mere få tilskud efter friskolelovgivningen.

Der skal naturligvis ikke gribes ind over for skolernes mulighed for at drive folkeoplysende virksomhed, for at forkynde, for at agitere. Politikere skal heller ikke blande sig i, hvorvidt de allerede udbetalte tilskud skal tilbagebetales eller ej. Det må blive en sag mellem undervisningsministeren, de enkelte skoler og eventuelt politiet.

Lad mig understrege, at det er det samlede billede af Tvindskolerne, og med udgangspunkt i en helhedsvurdering af skolernes måde at drive skole på, deres måde at forvalte offentlige midler på, mener jeg, at Folketinget skal fratage Tvindskolerne deres tilskud. Jeg mener ikke, at vi som politikere skal eller kan dømme Tvind, men vi kan forholde os til det helt enkle spørgsmål: Mener vi, at de bruger deres offentlige penge på en ansvarlig måde? Altså: Er deres forretningskik god nok?

Solsjenitsyn har sagt, at friheden til samvittighedsløshed ikke kan forbydes ved lov. Det er rigtigt, men vi behøver jo ikke ligefrem at give